

Monumentnummer*: 519581

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **29 augustus 2005**
Kadaster deel/nr **82735/36**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Oentsjerk	Tytsjerksteradiel	Fryslân

Locatienaam	Locatieomschrijving
Oentsjerk	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Giekerk	F			1143

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (1) uit omstreeks 1855 (Stania State), in aanzien en hoofdvorm blokvormig, twee bouwlagen en zolderverdieping tellend neo-classicistisch gebouw, boven een grijze plint schijnbaar opgetrokken in rode baksteen - de voorgevel is echter gepleisterd in baksteenpatroon bestaand uit een pleistermortel en een voegmortel, uitgevoerd in kruisverband, het geheel symmetrisch van opzet. De begane grond met twee maal twee zesruitsvensters en een ingangspartij met bovengeplaatst balkon in het midden, het balkon gedragen door twee natuurstenen zuilen op basement en bekroond met korinthisch kapiteel; de zuilen staan op een hardstenen bordes met drie treden. Voordeur met twee openslaande glasdeuren, breed bovenlicht en geprofileerde deuromlijsting. De verdieping telt links en rechts van het balkon twee zesruitsvensters, op het balkon komen twee openslaande glazen deuren uit, beide zijn omlijst en met bovenlicht uitgevoerd; opengewerkte smeedijzeren balkonbalustrade. De vensters hebben een natuurstenen onderdorpel en een hanekam. Goot op houten klossen boven houten lijst. Midden boven de ingangspartij in het omlopend schilddak een dubbele dakkapel met gedeeld venster, elk met bovenlicht waarin elkaar kruisende roeden in de vorm van pijlen. Vier gemetselde schoorstenen met roetkap op de nok. De achtergevel van het hoofdgebouw is symmetrisch ingedeeld en bestaat links en rechts van de middentravee op beide bouwlagen uit twee zesruitsvensters, identiek aan die in de voorgevel. In het midden leidt een hardstenen trap van drie treden naar de achterdeur met gedeeld bovenlicht. Hierboven een zesruitsvenster. Bakstenen blokpilasters flankeren de middentravee, hebben halverwege een natuurstenen console en worden boven het venster op de verdieping door een licht gebogen lijst met elkaar

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verbonden. Centraal geplaatste dakkapel met twee openslaande, achtruitsvensters; pilastertjes. Links en rechts van het hoofdgebouw een in gevels, hoofdvorm en opzet identieke eenlaagse aanbouw met omlopend schilddak; gevels aan de voorzijde met vier zesruitsvensters tussen rollagen en met stores afsluitbaar. Rode baksteen in kruisverband, centraal geplaatste dakkapel met dubbel openslaand venster waarin T-patroon. Grijze oud-Hollandse pannen op het dak. Zijgevel linker aanbouw ingedeeld met deur onder rollaag, links hiervan twee zesruitsvensters tussen rollagen, hieronder twee dubbele kelderramen; staafankers. Rechts van de deur een uitmetseling in de vorm van een liseen, links een staande tand in het metselwerk. Eenvoudige dakkapel met dubbel openslaand venster, elk met T-patroon. Duimen voor luiken aan de vensters. De achtergevel heeft een eenvoudige deur onder rollaag met bovenlicht waarin een V-motief, links hiervan twee negenruitsvensters onder rollagen; duimen voor luiken. Dakkapel met topgeveltje. Achtergevel rechter aanbouw met twee moderne deuren onder rollaag; de hier tegenaan gebouwde vlakgedekte aanbouw valt buiten de bescherming. De zijgevel van de rechter aanbouw heeft op de verdieping twee zesruitsvensters onder een strek, daarnaast een klein Frans smeedijzeren balkonnetje met twee openslaande deuren. Inwendig bevat het hoofdgebouw in de linker aanbouw een nog vrijwel oorspronkelijke, vroeg negentiende-eeuwse keuken, twee pompen en schouw, de vloer belegd met Bremer zandsteen en de muren wit betegeld. In de kamer links van de hal schoorsteenstuk van J. Roelofsen uit circa 1871 met bijbehorende schoorsteen (afkomstig uit het pand Nieuwestad 98 te Leeuwarden, eigendom van W.J. van Welderen baron Rengers), dubbele deuren (midden 18de eeuw, afkomstig uit Leeuwarden, C & A pand) en stucplafond. Voorts o.a. wit marmeren fonteintje op begane grond (gang), deuromlijstingen, deuren, trap, schoorstenen en -mantels, stucplafonds, kapconstructie (omstreeks het midden van de 19de eeuw), klein afgeschoten vertrek op zolder (noordwest hoek).

Waardering

HOOFDGEBOUW is van algemeen belang want:

- het is in uitwendige verschijningsvorm en interne ruimteschikking, onder meer bestaand uit hoofdingeling, materialen en constructieve elementen alsook detaillering gaaf bewaard gebleven;
- het gebouw vormt de functionele en artistieke kern van de buitenplaats en draagt in hoge mate bij aan de historische belevingswaarde;
- het is een gaaf en karakteristiek voorbeeld van neo-classicistische bouwkunst op het platteland en heeft als zodanig betekenis voor de architectuurhistorie en voor de geschiedenis van het wonen;
- bouwhistorische betekenis is gelegen in de bouwmuren ouder dan 1855 want afkomstig van een voorganger van het huidige Staniastate op dezelfde plaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument